

ॐ
संस्कृतभारती-तेलङ्गाणा
पत्रालयद्वारा संस्कृतम्
Instructions List

समय: – घण्टात्रयम्
पूर्णाङ्का: – 100

दिनम् - रविवासरः
रविवासरः २५-०८-२०२४

Instruction

- Please Do not send your answer sheet through any email address. **Please send answer sheet through post only**
- We will issue an Acknowledgement through our acknowledgement link (sbtelangana.in/ack) and this link will be activated on 04/08/2024. Before this time period please don't ask for any acknowledgement or confirmation.
- Please send your answer script through post, courier or any other means to below given office address
- ANY Question is saying to answer in English or own language means that you can write your answer in any of these three language that is English, Hindi, Telugu
- Please Post your answer script to this office address

Mobile: 8332834852

Address: Samskrita Bharati, Plot no. 176/1, Brahma Vidya Kuteer,
Gurukulam lane, Secretariat (Sriramnagar) Colony,
Puppalaguda, Manikonda;
Hyderabad, Telangana State.
Pincode-500089.
Phone Number: 8332834852

Important Note:

- Only answer sheet send through post will be forwarded for correction
- **Wherever translation to sanskrit is written in question paper. It must be understood and must be translate in Devanagari Leepi**

ॐ

संस्कृतभारती – तेलङ्गाणा
पत्रालयद्वारा संस्कृतम् – अगस्त – 2024

समयः घण्टात्रयम्

दिनाङ्कः -25.08. 2024

पूर्णाङ्काः 100

शिक्षापरीक्षा

श्रावण-बहुल-षष्ठी-भानुवासरः

I. अ. एकस्य श्लोकस्य पदविभागम् अन्वयरचनां तात्पर्यं च संस्कृतेन लिखत । 6

1. धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवेता युयुत्सवः ।

मामकाः पाण्डवाश्चैव किमकुर्वत सञ्जय ॥

2. यावदेतान् निरीक्षेऽहं योद्धुकामानवस्थितान् ।

कैर्मया सह योद्धव्यमस्मिन् रणसमुद्यमे ॥

आ. पूर्णवाक्येन संस्कृतेन सर्वान् पश्नान् उत्तरत । 6

1. अर्जुनस्य तपोभङ्गाय वराहरूपेणागतस्य दानवस्य नाम किम् ?

2. तपसे इन्द्रकीलपर्वतं कः प्राप्तः ?

3. कः पाण्डवानाम् आश्रमं प्राप्य तपः कर्तुम् उपादिशत् ?

4. युधिष्ठिरः कं यागं कर्तुं सङ्कल्पम् अकरोत् ?

5. श्रीकृष्णः मन्त्रालोचनार्थं कं कम् आहूतवान् ?

6. यागे कः पूजार्हः इति निर्णयं कृतवन्तः ?

इ. त्रयाणां ससन्दर्भं संस्कृतेन विवरणं लिखत । 9

1. केवलमुत्साहो न कार्यसाधकः ।

2. किन्त्वहं न मोक्षमिच्छामि ।

3. शिशुपालस्य शतमपराधान् मृष्यामि ।

4. शिवस्य बाणः कुत्रापि लीनः स्यात् । अयं ममैव बाणः ।

5. एकत्र देवकार्यम् अन्यत्र बन्धुकार्यम् ।

6. शान्तिर्मुनीनां स्वभावः । स स्वभावो नृपाणां न ।

II अ. सुभाषितद्वयस्य अन्वयं संस्कृतेन, तात्पर्यं च तेलुगु भाषया लिखत ।

10

1. ऐश्वर्यस्य विभूषणं सुजनता शौर्यस्य वाक्संयमो ज्ञानस्योपशमः श्रुतस्य विनयो वित्तस्य पात्रे व्ययः ।
अक्रोधस्तपसः क्षमा प्रभवितुर्धर्मस्य निर्व्याजता सर्वेषामपि सर्वकारणमिदं शीलं परं भूषणम् ॥
2. प्रदानं प्रच्छन्नं गृहमुपगते सम्भ्रमविधिः प्रियं कृत्वा मौनं सदसि कथनं चाप्युपकृते ।
अनुत्सेको लक्ष्म्यां निरभिभवसाराः परकथाः सतां केनोद्दिष्टं विषममसिधाराव्रतमिदम् ॥
3. दम्भेन लोभेन भिया हिया वा प्रायो विनीतो जन एष सर्वः ।
वैराग्यतस्त्वाहृदयं विनीतं नरं वरं दुर्लभमेव मन्ये ॥

आ. त्रयाणां लौकिकन्यायानां विवरणं तेलुगु भाषया लिखत ।

6

1. सूचीकटाहन्यायः	3. अरुन्धतीप्रदर्शनन्यायः	5. घुणाक्षरन्यायः
2. अन्धगजन्यायः	4. उष्ट्रलगुडन्यायः	6. कूपखानकन्यायः

इ. प्रहेलिकाद्वयस्य विवरणं तेलुगुभाषया लिखत ।

6

1. का कान्ता कालियारातेः पुनरर्थे किमव्ययम् ।
किं वन्द्यं सर्वदेवानां फलेषु किमु सुन्दरम् ॥
2. अपूर्वोऽयं मया दृष्टः कान्ता कमललोचने ।
शोऽन्तरं यो विजानाति स विद्वान्नात्र संशयः ॥
3. विराजराजपुत्रारेः यन्नाम चतुरक्षरम् । पूर्वार्धं तव वैरीणां परार्धं तव सङ्गरे ।
राजन् कमलपत्राक्ष तत्ते भवतु चाक्षयम् । आसादयति यद्रूपं करेणुः करणैर्विना ॥

III अ. समुचितैः शतृशानजन्तरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयत ।

6

1. _____ (भ्रमु) पीठव्यजने शिशुः हस्तं निदधाति ।
2. माता _____ (ज्वल) अग्निशलाकया दीपान् ज्वालयति ।
3. _____ (प्रवह्) नद्यां तरणं सुलभाय न स्यात् ।
4. _____ (क्रीड्) बालानाहूय माता मधुरं ददाति ।
5. _____ (डीङ्) खगः आकाशात् पतति ।
6. _____ (वृध्) बालेभ्यः सुष्ठु भोजनमपेक्षते ।

आ. आवरणे दत्तस्य धातोः समुचितेन रूपेण रिक्तस्थानानि पूरयत ।

10

रेलयानस्य गवेषणम् (Railway Enquiry)

यात्रिकः- नमस्ते । अहं बेङ्गलूरु नगरं (1)_____ (गम्) । याने मम आरक्षणं
(2)_____ (वृत्तु) । यानमत्र कदा (3)_____ (प्राप्) । कस्मिन्
स्थानके च (4)_____ (स्था) ।

सूचकः- यनसंख्यां (5)_____ (वद) भवान् ।

यात्रिकः- क्षम्यताम् । 31728 इति ।

सूचकः- वस्तुतः यानं 10 वादने स्थानकं (6)_____ (प्राप्) । परमद्य एकघण्टा
विलम्बेन (7)_____ (आगम्) इति समाचारः । प्रायः 11 वादने
(8)_____ (आगम्) । तस्मात् (9)_____ (निरीक्ष)
भवान् । स्थानक संख्या च एकम् ।

यात्रिकः- धन्यवादाः । (मनसि) इदानीमहम् एकघण्टा इतोऽपि निरीक्षणं
(10)_____ (कृ) । अहो भाग्यं मम ।

IV . अ. गणाद् असङ्गतं पदं चिनुत ।

2

1. गत्वा	पठित्वा	अथवा	कृत्वा
2. न	नो	ना	नञ्
3. पठन्	भवन्	श्रीमन्	युवन्
4. आनीय	पतनीय	गमनीय	पानीय

आ. सन्धिं विभज्य सन्धिनाम लिखत ।

6

1. महदुपकारम्	3. भवच्छब्दः	5. षण्मुखः
2. अहङ्गच्छामि	4. तद्धितम्	6. देवन्नमामि

इ. सन्धिं कृत्वा विसर्गस्य स्थाने केन नियमेन कः आदेशः इति लिखत ।

6

1. नमः + ते	3. गतिः + इति	5. कलहः + अपि
2. ततः + श्रुत्वा	4. देवाः + ऊचुः	6. बालाः + वदन्ति

ई. धातुद्वयस्य अधोनिर्देशानुसारं कृदन्तरूपाणि (प्रातिपदिकमेव) लिखत । 6

1. शृ	2. रभ	3. शासु	4. डीङ्
1. क्तवतु	_____	4. क्त्वा	_____
2. शतृ/शानच्	_____	5. ल्युट्	_____
3. तुमुन्	_____	6. अनीयर्	_____

V. अ. अधोदत्तानि पदानि उपयुज्य स्वीयानि वाक्यानि रचयत । 6

1. लीङ्वा	3. वृण्वान	5. ह्वयन्ती
2. स्वादितव्यम्	4. भुङ्क्ते	6. मर्ष्टुम्

आ. सर्वाणि वाक्यानि तेलुगुभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवदत । 5

1. वृद्धः फलानि चिन्वानः शिलाघातेन अधः पतति ।
2. वर्षाकाले मार्गेषु खातानि जायन्ते यानि प्रमादकारणानि च भवन्ति ।
3. पुरा शास्त्राणि अध्येतुं विश्वतः विद्यार्थिनः भारतमागच्छन्ति स्म ।
4. सर्वं वस्तु भयान्वितं भुवि नृणां वैराग्यमेवाभयम् ।
5. विनाप्यैश्वर्येण प्रकृतिमहतां मण्डनमिदम् ।

इ. संस्कृतभाषया अनुवदत । 5

1. కృష్ణుడు శిశుపాలుడిని నూరు తప్పుల వరకూ క్షమించాలని నిర్ణయించుకున్నాడు.
2. ద్రౌపది ధర్మరాజుని యుద్ధము చేయుటకు ప్రేరేపించినది.
3. ఎందుకందరూ ఇలా బాధతో ఏడుస్తున్నారు.
4. నీవెక్కడున్నావో సరిగ్గా చెప్పు. లేదంటే ఎవరినన్నా అడిగి చెప్పు.
5. నేను సంస్కృతము నేర్చుకున్నందుకు చాలా ఆనందిస్తున్నాను.

ई. एकस्य प्रश्नस्य स्ववचनेषु दशभिः वाक्यैः संस्कृतेन समाधानं लिखत । 5

1. श्रीकृष्णेन शिशुपालवधस्य कारणं विवृणुत ।
2. परमशिवः किरातरूपेणागत्य कथम् अर्जुनम् अन्वगृह्णात् ।
3. अर्जुनस्य तपवनगमनस्य कारणं विशदयत ।

.....